

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	3180 Міжнародний туризм
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	3180
Назва ОП	Міжнародний туризм
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Опанасюк Наталія Анатоліївна, Мищенко Валерій Сергійович, Архипова Людмила Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	немає
Дати візиту до ЗВО	15.06.2020 р. – 17.06.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://drive.google.com/file/d/1VL8o2eR-aLSwIuwmgcbj4kY2r55-wBst/view>

Програма візиту експертної групи <https://drive.google.com/file/d/1hM9jHBeLttvoDcEcXkCTQo1B6ykw3ZFz/view>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Міжнародний туризм» є актуальною для сучасного ринку освітніх послуг. Розвиток ОП Міжнародний туризм на базі всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є сильною стороною, що надає унікальності ОП і додаткових позитивних переваг поєднання навчання з практикою. ОП гармонійно узгоджується із місією, Статутом, концептуальними засадами розвитку університету. За метою, структурою та змістом вона є цілісною і дозволяє отримати необхідні компетентності та програмні результати навчання учасникам освітнього процесу. Визначені ЗВО програмні результати навчання відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня бакалавр. Матеріально-технічне забезпечення у повній мірі відповідає провадженню освітньої діяльності. Науково-педагогічний персонал кафедри має високий рівень кваліфікації. На думку експертної комісії Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критерію В.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Наявність висококваліфікованої робочої групи ОП та групи забезпечення. Співпраця з широким колом роботодавців та студентами, які мотивовані щодо якісної реалізації та покращення ОП. ОП має цілі, що дозволять випускникові програми бути конкурентоспроможним на ринку праці. Розвиток ОП Міжнародний туризм на базі всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є перевагою ЗВО, оскільки надає можливості для здобувачів поєднання навчання і практики. Зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Діють чіткі і зрозумілі правила прийому на навчання, визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, а також у неформальній освіті. Форми та методи навчання і викладання орієнтовані на досягнення визначених у ОП цілей і ПРН. Учасникам ОП своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку і критеріїв оцінювання. Робота різноманітних гуртків підсилює реалізацію ОП. Проводиться он-лайн анкетування студ., у т.ч. двічі на рік - анон. анкетування „Викладач – очима студента” Здобувачі ВО є активними учасниками щорічних студ. конференцій, круглих столів, олімпіад, міжнар. і всеукр. змагань, практично-семінар. занять із залученням пров. турпідприємств. НПП був реалізований міжнародний проект в галузі туризму. Позитивною практикою є запровадження інституту кураторства старшокурсників над першокурсниками. Адміністрація ЗВО всебічно підтримує студентське самоврядування. НПП, який викладає на ОП має необхідну академічну та професійну кваліфікацію. Конкурсний відбір проводиться в умовах відкритості, процедури конкурсного добору викладачів є чітко визначеними, прозорими. Роботодавці, професіонали-практики з галузі туризму залучені до реалізації навчального процесу. Процедури підвищення кваліфікації викладачів чітко визначені. Запроваджена рейтингова система оцінки діяльності НПП, які постійно беруть участь у міжнар. проектах, грантових програмах, проходять закордонне стажування, що сприятиме впровадженню певних закордонних практик на ОП. Для підтримки здобувачів ВО функціонує Центр співпраці з підприємствами, що допомагає в працевлаштуванні за фахом. Здобувачі мають можливість вивчення додатково таких іноземних мов як румунська, словацька, чеська та польська. Наявність бази студентських навчальних практик у с. Мигове в Карпатах. Запроваджена система внутрішньої якості згідно зі стандартом ISO 9001:2009. Наявність дієвої системи моніторингу думки всіх стейкхолдерів. Забезпечено дотримання академічної доброчесності У цілому діяльність ЧНУ - прозора й публічна. Заклад дійсно виконує свою суспільну місію. Локальні нормативно-правові акти, що діють у ЧНУ, легкодоступні для тих, чий права та обов'язки вони регламентують.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

При подальшому перегляді ОП розширити перелік вибіркових дисциплін з метою запровадження міждисциплінарності в освітньому процесі і особистісного розвитку здобувачів; Розглянути перенесення ОК “Географія туризму” в нормативну частину; Збільшити рівень заохочення студентів до участі у програмах академічної мобільності, зокрема стимулювання до отримання сертифікатів з іноземної мови B2; Запровадити у практику під час реалізації ОП визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; Розширювати можливості дуальної освіти Долучити представника студентства до складу апеляційної комісії; Включити модуль “Академічна доброчесність” до навчальної дисципліни або ввести окрему навчальну дисципліну на молодших курсах; ЗВО сприяти опануванню англійської мовою НПП (з отриманням сертифікатів B2), що викладають на ОП; Періодичність перегляду рейтингу з відповідною мотивацією НПП скоротити з 2-3-х років до 1 року або семестру; Уточнити та забезпечувати повну відповідність інформації, що стосується видів і результатів професійної діяльності викладачів за ОП «Туризм», яка застосовується до визнання кваліфікації; Підвищити наукову та публікаційну активність НПП відповідно до дисциплін, які вони забезпечують, зокрема в базах Scopus, WoS, керівництву - розглянути можливість мотивації підвищення індексу Гірша НПП; ЗВО розглянути можливість обладнати окремий комп'ютерний клас для ОП “Міжнародний туризм” та придбати спеціалізоване програмне забезпечення; Для повноцінного проведення навчальної практики на власній матеріальній базі необхідно завершити будівництво бази відпочинку в Мигове; Рекомендовано перенесення Буковинського інформаційно-комунікаційного центру в 5 корпусі, створеного за проектом “HERITAGE”, до майбутньої туристичної інфраструктури на території господарського двору Резиденції митрополитів Буковини і Далмації та залучення його до бази практичної підготовки здобувачів за ОП “Туризм”; Впроваджувати практичні заняття з дисциплін ОП із залученням об'єкту Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО; При перегляді ОП розглянути можливість збільшення кількості годин практичної

підготовки, можливо, на випускному курсі як переддипломної (виробничої) практики. Подальше розширення закордонних практик, розвитку міжнародних програм, участі у грантових проектах туристичної спрямованості; Розглянути затребуваність започаткування програми подвійних дипломів; Розміщувати на сайті таблицю пропозицій стейкхолдерів упродовж тижня після закінчення громадського обговорення нових ОП. Більше залучати здобувачів до перегляду ОП. Результати анкетування здобувачів щодо перегляду ОП на сайті ЧНУ відсутні. Запровадити практику перезарахування результатів неформальної освіти. Рекомендовано формалізувати процес реагування на виявлені недоліки в ОП або освітній діяльності з реалізації освітньої програми, а також акумуляції пропозицій щодо їх вдосконалення у вигляді чітко прописаних процедур. Рекомендовано забезпечити популяризацію принципів академічної доброчесності серед здобувачів ВО

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-професійна програма “Міжнародний туризм”, що реалізується на першому (бакалаврському) рівні у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (Ліцензія на освітню діяльність у сфері вищої освіти <https://drive.google.com/file/d/oB1ffAraX3KANMTI2UXpPV2V5MTdSTDNnb3czOG5HUolFMWpF/view>, згідно якої обсяг здобувачів за спеціальністю 242 туризм складає 140 осіб (переоформлена відповідно до Наказу МОН України наказу Міністерства освіти і науки України від 19.12.2016 No 1565) має чітко сформульовані цілі, які відповідають стратегії ЧНУ на 2012-2022 рр в частині надання високоякісної університетської освіти, стратегічному плану розвитку університету на 2019-2026 рр, Статуту http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20onormdocs. Однією з концептуальних засад розвитку університету, його суспільною роллю, як зазначено в стратегічному плані, є розвиток туристичного потенціалу пам'ятки ЮНЕСКО– Резиденції митрополитів Буковини та Далмації та інших історичних будівель Університету у тісній співпраці з місцевою владою та громадськістю, а також діаспорою. Отож, розвиток ОП Міжнародний туризм на базі всесвітньої спадщини ЮНЕСКО <http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/05%20unesco> є перевагою ЗВО, оскільки надає можливість для здобувачів поєднання навчання і практики (університет щодня приймає групи екскурсантів зі всього світу). З'ясовано, що ціль ОП “Міжнародний туризм” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти - формування загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності у сфері рекреації і туризму, зокрема в галузі міжнародного туризму <https://drive.google.com/file/d/12662Idbib9xAc1epFSK7h0NoiKGvpxaw/view> .

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формулювання цілей та програмних результатів навчання, а також реалізації ОП в частині практичної підготовки залучено здобувачів (1-4 рік навчання) денної та заочної форми, роботодавці, провідні фахівці з підприємств, установ та організацій, зокрема Красовська Олена - директор Грінвіч-тур, Аніпко Наталія - Бук-тревел, Стратій Віталій - директор Вижницького Національного природного парку та ін. Відгуки стейкхолдерів розміщені за посиланням <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/07navchproc>. В цілому з'ясовано, що у ЗВО забезпечено тісну взаємоспівпрацю із роботодавцями, яка дозволила об'єднати інтелектуальні, фінансові та матеріально-технічні ресурси для підготовки висококваліфікованих фахівців для органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій різних форм власності галузевої спрямованості (<http://сre.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>). Пропозиції, що надходили від стейкхолдерів, враховані. Так, на зустрічі із роботодавцями, Лелюк Оксана зазначила, що пропонувала збільшити години з Екскурсійної справи, що відобразилось у корегуванні навчальних планів. В ЗВО реально діючий студентський парламент, який не погодив минулого року внесення змін в графік навчального процесу, які стосувались перенесення сесії на січень. Коло стейкхолдерів сформоване відповідно до ОП. Університет в даному випадку також виступає стейкхолдером, оскільки в його структурі знаходяться історико-архітектурний музейний комплекс, природничий музей, ботанічний сад, музей університету http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/02%20strukt_univ

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час експертизи з'ясовано, що цілі ОП «Міжнародний туризм» формують загальні та фахові компетентності здобувачів задля успішного здійснення професійної діяльності у сфері туризму; програмні результати навчання визначаються відповідно до тенденцій розвитку сучасного національного та міжнародного ринку праці й відбивають тенденції розвитку спеціальності, що забезпечує випусникам ОП високий рівень конкурентоспроможності. Потрібно зазначити, що ЧНУ імені Федьковича одним з перших в Україні почав підготовку фахівців з туризму ще у 2004 році. Під час формулювання цілей і програмних результатів навчання враховано галузевий і регіональний контексти (зокрема, відповідно до Стратегії розвитку Чернівецької області до 2027 р., як її пріоритетного напрямку (Оперативна ціль. 1.3. Розвиток туризму та рекреації) <https://bukoda.gov.ua/uploads/editor/bukoda.gov.ua/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F%202027/Strategia-Chernivetska-2027.pdf>. Випускною кафедрою географії та менеджменту туризму підтримується профільний WEB-ресурс «Чернівці – туристичний путівник» <http://trip.cv.ua>. Також було враховано досвід аналогічних освітніх програм підготовки бакалаврів з туризму, зокрема Київського університету туризму, економіки і права, Київського національного університету імені Тараса Шевченка (спілкування з НПП це підтвердили). Перевірено унікальність ОП, яка полягає в поглибленій практичній підготовці і вивченні організації міжнародних туристичних подорожей на базі реально діючого на базі закладу історико-архітектурного музейного комплексу Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. З'ясовано, що реальний контингент на ОП не перебільшує ліцензований обсяг.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 242 «Туризм» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» затверджено і введено в дію наказом МОН України від 04.10.2018 р. № 1068. Визначені ЗВО програмні результати навчання відповідають зазначеному стандарту щодо змісту, тривалості навчання та компетентностей бакалаврів з туризму, форм атестації, вимог до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (ОП перезатверджена у 2019 р із змінами), а також дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня бакалавр (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>). Обов'язкові освітні компоненти, що включені до ОП дозволяють досягти програмних результатів навчання. Експертна комісія дійшла висновку, що зміст ОП «Міжнародний туризм» в цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій, а також дозволяє досягти визначених стандартом результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Наявність висококваліфікованої робочої групи ОП та групи забезпечення. 2. Співпраця з широким колом роботодавців та студентами, які мотивовані щодо якісної реалізації та покращення ОП. 3. ОП має цілі, що дозволять випускникові програми бути конкурентоспроможним на ринку праці. 4. Унікальність програми відображена в додаткових фахових компетентностях та програмних результатах навчання. 5. ОП забезпечує досягнення всіх програмних результатів навчання визначених стандартом вищої освіти. 6. Розвиток ОП Міжнародний туризм на базі всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є перевагою ЗВО, оскільки надає можливості для здобувачів поєднання навчання і практики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

-

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають визначеному критерію. Розвиток ОП Міжнародний туризм на базі всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є сильною стороною, що надає унікальності ОП і додаткових позитивних переваг поєднання навчання з практикою. Це дозволило зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 1 Рівню А.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до статті 5 Закону України “Про вищу освіту”, обсяг освітньо-професійної програми підготовки бакалавра становить 240 кредитів ЄКТС (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1556-18>), що повністю відповідає обсягу освітньо-професійної програми “Міжнародний туризм”, що реалізується на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. Констатуємо, що обсяг ОП (у кредитах ЄКТС) - 240 кредитів, що підтверджується навчальним планом, розташованим за посиланням https://get.ucoz.net/_ld/4/444_Plan_tourism.jpg (2019 р.) Навчальний план 2016 р. набору здобувачів, які у 2020 р є випускниками ОП також має обсяг 240 кредитів, що відповідає затвердженому стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 “Туризм” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizmbakalavr.pdf> Обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти складає 177 (173 у планах 2019 р) кредитів ЄКТС (нормативна частина), за вибором здобувачів вищої освіти - 63 (67 у планах 2019 р) кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП «Міжнародний туризм» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 242 затверджена протоколом №6 від 29.05.2019 засідання вченої ради ЧНУ ім. Юрія Федьковича та введена в дію Наказом ректора Ангельським О.В. ОП знаходяться на сторінці <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>. Попередня ОП 2016 р., надана за запитом додається до звіту. ОП є структурованою та змістовною у контексті загального часу навчання. ОК підпорядковані певній логіці навчання і викладання. Кожен ПР навчання реалістично охоплений змістом програми. Перевірено, що зміст ОП є структурованим за семестрами і роками навчання, ОК включені до ОП є змістовними. Логічний взаємозв’язок складають ОК, які дозволяють досягти цілей та програмних результатів, що відображено через матрицю відповідності. Перевірено відповідність програмних результатів, які корелюють із фаховими компетентностями. Так, аналіз курсових робіт, наданих за запитом: Шмагло А. «СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ЗАСІБ ПРОСУВАННЯ ПОСЛУГ ГОСТИННОСТІ» здобувача , Полтавченко П. «ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОБХІДНОСТІ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРЕСИВНОЇ ПЛАТФОРМИ СПРОЩЕННЯ НЕОРГАНІЗОВАНОГО ТУРИЗМУ», Келебай Х. «УМОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ГРСЬКОЛИЖНИХ КУРОРТІВ НА ПРИКЛАДІ ТК «БУКОВЕЛЬ», Замориняк Д. РОЗРОБКА КОНЦЕПЦІЇ ВЛАСНОЇ КАВ’ЯРНІ «CAFÉ BREZEL’UK»: МАРКЕТИНГОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ, РОЗРОБКА ІНТЕР’ЄРУ ТА ЛОГОТИПУ», Стецько Н. «Популяризація гастрономічного туризму Закарпатської області (розробка гастрономічного маршруту)» продемонстрували здобуття компетентностей ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК7, ЗК8, ЗК10, ЗК12, ЗК13, ЗК15, ФК1, ФК3, ФК4, ФК6, ФК7, ФК8; ФК10, ФК13, ФК15, ФК16; ФК18, ФК21, ФК23, ФК25; ФК28, ФК30, ФК31.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності і орієнтований на підготовку фахівців, які мають володіти сучасними методами та засобами організації туристичного бізнесу на засадах сталого розвитку. Обов’язковими навчальними дисциплінами у плані 2016р. є «Основи екології», «Рекреологія», «Туристське країнознавство», «Технологія туристичної діяльності», «Правове регулювання туристичної діяльності», «Технологія готельної справи і організація послуг гостинності», «Технологія ресторанної справи і організація послуг харчування», «Організація анімаційних послуг», «Рекреаційна географія», «Економіка і ціноутворення в туризмі», «Організація екскурсійних послуг», «Менеджмент туризму» «Маркетинг у туризмі», «Організація туризму» та інші. Експертна група, провівши аналіз освітньої програми, встановила, що теоретичний і практичний зміст повністю відповідає предметній області. Усі програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами нормативної частини. Інтерв’ю зі студентами та роботодавцями підтвердило, що оновлення ОП відбувається постійно з урахуванням пропозицій і включення в навчальний план нових сучасних дисциплін, що надає додаткові можливості для створення конкурентних переваг ОП на ринку освітніх послуг. ОП оновлена для вступників 2019 р. і розміщена за посиланням <https://drive.google.com/file/d/12662Idbib9xAciepFSK7h0NoiKGvpxw/view> Предметну частину дисципліни

Географія туризму забезпечують освітні компоненти нормативної частини за вимогами стандарту (в даному випадку дисципліни Міжнародний туризм, Країнознавство та “Туристичне країнознавство” . Отож, варто розглянути залишити класичну назву ОК “Географія туризму” в нормативній частині

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП “Міжнародний туризм” передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти НД у обсязі більше 60 кр. ЄКТС (25%), що відповідає ст.62, п.15 ЗУ “Про вищу освіту”. Перелік дисциплін вільного вибору з їх анотаціями розміщується (оновлюється) на сайті випускної кафедри географії та менеджменту туризму <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/04disciplines>. Аналіз НП, індивідуальних НП здобувачів вищої освіти, що навчаються на ОП (2 курс - Якубів І.В., Головата Д.М., 3 курс - Саніна А.І., Келебай Х.В., Катрініна К.Р., 4-й курс - Приходько М.К.; Мельник К.С., Матюніна Д.В.); документів, що регулюють порядок вибору дисциплін “Положення про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вільний вибір навчальних дисциплін <https://drive.google.com/file/d/13prn9syKnGIqOak8uQ7OsX7JXu7ydfXC/view>, заяв здобувачів щодо вибору НД; наданих за запитом, каталогу загальноуніверситетських вибіркових дисциплін на 2020/2021 рік; наказу № 139, від 26.05.2020 р., “Про каталог курсів вибіркових дисциплін університету”; інформації, отриманої безпосередньо під час інтерв'ювання здобувачів освіти, дозволив експертній групі констатувати: Здобувачі можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії в т ч. з 2020 р. мають можливості обирати дисципліни з інших ОП/підрозділів <https://drive.google.com/file/d/1MqHZFN9Ub2ldaV2SAhBuewqumYzryQJt/view> Здобувачі вищої освіти інформуються про зміст дисциплін <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/04disciplines> . Спостерігається тенденція до збільшення кількості запропонованих на вибір дисциплін (з 63кр. ЄКТС в плані 2016 р. до реальних 67 кр. ЄКТС в плані 2019 р.)

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Перевірка ЕГ ОП, навчального плану дозволяє констатувати, що вони передбачають проходження практичної підготовки (ПП), яка формує компетентності здобувачів вищої освіти, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОП передбачено з ПП: дві навчальні туристично-краєзнавчі практики у 2 семестрі та у 4 семестрі та виробничу практику на підприємствах і установах (у 6 семестрі), всі по 3 тижнів. В ЧНУ ім.Федьковича наявне положення про проведення навчальних і виробничих практик <https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnenpQc1AwOHlqbUk/view>. Перелік баз практик, програми практик та договори з підприємствами-базами практик розташовані за посиланням <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/09studtovar>. Аналіз звіту про СО, перевірка документів (програм практик за всіма видами, договорів про практики на виробництвах, відгуків керівників з підприємств), а також опитування під час виїзної експертизи всіх зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів (студентів, роботодавців, керівників практик від кафедри) дозволяє зробити висновок про те, що ПП здобувачів вищої освіти відбувається на високому рівні та дозволяє у повній мірі здобути компетентності, необхідні у подальшій професійній діяльності. Для розширення і поглиблення ПП ЕК рекомендує наступне: керівництву ЗВО віднайти можливості добудувати базу навчальних практик у Мигове; впроваджувати практичні заняття з дисциплін ОП із залученням об'єкту Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО; при перегляді ОП розглянути можливість збільшення кількості годин практичної підготовки, можливо, на випускному курсі як переддипломної (виробничої) практики. Здобувачі вищої освіти мають можливість отримати базову практичну підготовку на базі власне ЗВО, до складу якого входить центр керування об'єктом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО з штатними посадами екскурсоводів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітньо-професійна програма “Міжнародний туризм”, що реалізується на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти у ЧНУ імені Ю.Федьковича, дозволяє здобувачам вищої освіти набути ті soft skills, що зумовлені цілями ОП, зокрема подальшою професійною діяльністю випускників програми. Так, освітні компоненти (наприклад дисципліни “Основи менеджменту”, “Менеджмент в туризмі”, всі види практик), методи та технології навчання, що використовуються на ОП, дозволяють здобувачам вищої освіти набути навички комунікації, лідерства, здатність брати на себе відповідальність, вміння залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. У той же час, експертна група може констатувати, що ЗВО має чітку політику стосовно розвитку soft skills у своїх здобувачів вищої освіти та, певною мірою, викладачів, через дослідження запитів здобувачів вищої освіти, викладачів, працедавців щодо розвитку soft skills. У розмові із керівництвом ЗВО було зазначено, що з наступного навчального року вводиться можливість вільного вибору дисциплін здобувачами без привязки їх до факультету, отже здобувачі зможуть додатково вибирати дисципліни, що забезпечують їх соціальні навички, з будь-якого структурного підрозділу .

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт (затверджені в установленому порядку вимоги до кваліфікації працівників, їх компетентностей, що визначаються роботодавцями і слугують основою для формування професійних кваліфікацій) за спеціальністю 242 «Туризм» відсутній. Освітня програма урахує вимоги стандарту вищої освіти, розробленого науково-методичною підкомісією № 242 «Туризм» науково-методичної комісії № 14 з транспорту та сервісу, затверджених наказом МОН України № 375 від 06.04.2016 р. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 242 «Туризм» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizm-bakalavr.pdf> ОП «Міжнародний туризм» в ЧНУ імені Федьковича відповідає зазначеному стандарту щодо змісту, тривалості навчання та компетентностей бакалаврів з туризму, форм атестації та, в цілому, сукупності вимог щодо змісту та результатів освітньої діяльності ЗВО за першим рівнем вищої освіти в межах зазначеної спеціальності відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 №1556-УІІ, розділ III, ст. 10, п. 1. Потрібно відмітити як позитив періодичний перегляд та удосконалення освітньої програми. Так, порівняння ОП 2016 та 2019 року показує збільшення кількості та різноманітності вибіркових дисциплін.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчального плану 2016 р. дозволяє констатувати, що тижневе аудиторне навантаження здобувачів, які навчаються на випускному курсі складало від 22 год до 25 год. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом і становить не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Потрібно зауважити, що для дисциплін нормативної частини спостерігається більший відсоток аудиторних годин (до 47% для блоку обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки), для вибіркових дисциплін менший (до 34 % для блоку вибіркових навчальних дисциплін циклу загальної підготовки). Спілкування зі студентами під час інтерв'ювання показало відсутність скарг студентів щодо навантаження та на обсяг самостійної роботи. Здобувачі зауважили, що на освітній програмі оптимальне співвідношення фактичного аудиторного навантаження та самостійної роботи, а викладання освітніх компонентів (види, методи навчання і контролю) забезпечують набуття фахових компетентностей і соціальних навичок.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на освітній програмі «Міжнародний туризм» не здійснюється. Однак, в університеті прийнято положення про впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес ЧНУ імені Юрія Федьковича від 27.03.2018 р. https://drive.google.com/file/d/1Hneda8oWUrz8vCgJIDlxqYPzuJ5_IqH6/view, яке реалізоване в межах ОП шляхом розробки програми дуального навчання від 2018 р. <https://drive.google.com/file/d/1x8HDFEbBy2hhfqUMjcOs5tLoNGdC8fku/view>, укладання договору з ТОВ «КаліпсоТУР ЮА» <https://drive.google.com/file/d/1b8pqnwzEFCBSSqmJF1PPwjvHSV9KZwg-/view> та реалізації його умов на практиці протягом останніх двох років (2018-2019). Однак, результатом є зарахування здобувачам лише кредитів виробничої практики. Рекомендовано: розширювати можливості дуальної освіти з можливістю вивчення здобувачами частини дисциплін (або їх модулів в межах підприємств). Отже, процедурно, за потребою здобувачів, дуальна форма навчання може бути впроваджена в майбутньому на освітній програмі

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. 2. Зміст освітньої програми повністю відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. 3. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. 4. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. 5. Рекомендовано: розширювати можливості дуальної освіти з можливістю вивчення здобувачами частини дисциплін (або їх модулів в межах підприємств). 6. Здобувачі вищої освіти мають

можливість отримати базову практичну підготовку на базі власне ЗВО, до складу якого входить центр керування об'єктом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО з штатними посадами екскурсуючих.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Структура освітньої програми, в цілому, передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством, однак потребує вдосконалення. Рекомендації: на думку експертної комісії, при подальшому перегляді ОП необхідно розширити перелік вибіркових дисциплін з метою запровадження міждисциплінарності в освітньому процесі і особистісного розвитку здобувачів. Предметну частину дисципліни Географія туризму забезпечують освітні компоненти нормативної частини за вимогами стандарту (в даному випадку дисципліни Міжнародний туризм, Країнознавство та "Туристичне країнознавство". Отож, варто розглянути залишити класичну назву ОК "Географія туризму" в нормативній частині. Для розширення і поглиблення ПП ЕК рекомендує наступне: керівництву ЗВО віднайти можливості добувати базу навчальних практик у Мигове; впроваджувати практичні заняття з дисциплін ОП із залученням об'єкту Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО; при перегляді ОП розглянути можливість збільшення кількості годин практичної підготовки, можливо, на випускному курсі як переддипломної (виробничої) практики.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Процедури вступу до ЗВО і на ОП є чіткими та прозорими. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Правила прийому на навчання до ЗВО "Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича" в 2020 році розміщені на офіційному веб сайті ЗВО (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80). Правила щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті закладу вищої освіти, що підтвердили здобувачі освіти на ОП, гарант ОП та представники приймальної комісії.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому до ЗВО передбачають, що вступати на навчання за ОП можуть вступники, які здобули повну загальну середню освіту (ПЗСО) або освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра). Правила прийому відповідають стандартам та враховують особливості ОП. Згідно з Правилами прийому, абітурієнт складає ЗНО з української мови, іноземної мови, математики, географії або історії України. Перелік сертифікатів варіює в залежності від того абітурієнт орієнтується на бюджет чи контракт. Конкурсний бал ЗНО з іноземної мови для вступу на зазначену ОП дорівнює 100 балів (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80 (додаток 5)). Варто відзначити, щоб претендувати на місце державного замовлення вступники мають мати середній бал сертифікатів ЗНО не нижче 180 балів, що говорить про високі знання майбутніх здобувачів освіти. Строки прийому документів, необхідні сертифікати, також оприлюднено на сайті ЗВО http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=44

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО регламентує чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, які були набуті в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=44 та регламентуються Положенням про порядок перезарахування результатів навчання (<https://drive.google.com/file/d/1EYMiUGrG6o1TqL6XJkGyAzwI6mutE4Y/edit>) Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, здійснюється на підставі поданого студентом переліку документів з результатами вивчення навчальних дисциплін (академічна довідка), кількістю кредитів та детальною інформацією про систему оцінювання навчання студента в іншому закладі, завіреного підписом та печаткою в установленому порядку. Під час проведення акредитації фактів перезарахування чи порушення правил перезарахування результатів навчання в інших навчальних закладах у результаті академічної мобільності виявлено не було. Міжнародна академічна мобільність на ОП “Міжнародний туризм” на ранній стадії реалізації, студенти ОП не мали такого досвіду, хоча ЧНУ імені Федьковича, як було зазначено на зустрічі з керівництвом, увійшов в топ-5 ЗВО України за обсягом академічної мобільності за програмою ERASMUS. Отже, у ЗВО діють чіткі і зрозумілі правила, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабонській конвенції) доступні для всіх учасників ОП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Документ, що визнає результати неформальної освіти у даному ЗВО наявний - “Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутого у формі неформальної освіти” (https://drive.google.com/file/d/17hOEulYSU5VKawWtYrKu2dFd5J74P_IQ/edit). Процедури є чітко прописані, але під час проведення акредитаційної експертизи практик зарахування результатів неформальної освіти не виявлено, тобто такого досвіду на ОП не було, що підтвердили під час особистої співбесіди здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО: Діють чіткі і зрозумілі правила, такі, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабонській конвенції), доступні для всіх учасників освітнього процесу правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності; Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті На сайті університету існує окремий розділ “Вступ на навчання” з корисними посиланнями, що є зручним для потенційних вступників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: Відсутність активної практики реалізації міжнародної академічної мобільності для студентів. Відсутність практичного застосування механізмів перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендація: Збільшити рівень заохочення студентів до участі у програмах академічної мобільності, зокрема стимулювання до отримання сертифікатів з іноземної мови B2. Запровадити у практику під час реалізації освітньої програми визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП відповідає рівню “В” за критерієм 3. Правила прийому, правила перезарахування результатів навчання є чіткими та зрозумілими, не містять жодних обмежень чи дискримінаційних положень. Під час проведення експертизи експертною групою не було помічено серйозних недоліків. Скарг чи незадоволення щодо процедури визнання результатів навчання та доступу до неї під час проведення зустрічей зі стейкхолдерами не виявлено.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ОП відповідає заявленій цілі, форми та методи навч. і викладання сприяють досягненням ПРН. Орг. навчання рег. норм.-прав. док-ми й внутр. положеннями ЧНУ <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/07navchproc>. Сильною стор. є висококваліфікований НПП, що сприяє досягненню цілей ОП. Осн. видами навчання є лекції, лабор., практи. і сем. заняття з використанням різних методик для досягнення ПРН за ОП: наочна, пояснюв.-ілюстр., практи., дослідницька. Оцінка РН здобувачів ВО відбувається згідно Пол. про орг. освітнього процесу в ЧНУ https://drive.google.com/file/d/1x419wQ3yhhBioazmcm_xUod7zrSsdCVN/view, Пол. про контроль і систему оцінювання РН студентів у ЧНУ https://drive.google.com/file/d/1oDjR_CeBV36Kc8npWDW-z7BPrIf12Kz4/view, ін. Форми і методи навч. забезпечують можливість формування інд.осв.траєкторії, що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу й принципам акад.свободи. Здобувачі ВО мають право на інд.графік (Пол. про порядок навч. студентів за інд.графіком у ЧНУ <https://drive.google.com/file/d/1CsBuzaBBhdeak170ZcDABsEuS37zvJ6j/view>). На запит ЕГ було надано протоколи кафедри щодо інд.навчання здобувачів https://drive.google.com/drive/folders/1pO-nxnr4F_RYn_zBnrpq3BWF9E1mUdxW. Викладачі застосовують іннов.методи навчання (інф.середовище Moodle, Elearn <http://e-learning.geo.chnu.edu.ua/>). Зустрічі зі студ. 1-4 к. підтверджують, що форми і методи викладання на ОП повністю задовольняють їх потреби. Акад.свобода й демократія реалізуються через можливість вибору студ. дисциплін із виб.циклу на сайті <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/04disciplines>, а також тем курс. і кваліф. робіт <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/05science/07grants>, що відповідає студентоцентрованому підходу. ЕГ на запит було надано заяви здобувачів з вивчення конкр. виб.дисц-н https://drive.google.com/drive/folders/1NlAnvD3nLrqrPzqk_Fq9PpTktntvCRSp. З метою оцінювання рівня задоволеності студента викладанням проводиться систем. он-лайн анкетування (<http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/06contacts>). Результати наведені <https://drive.google.com/open?id=1ZmLz1b4zkdWBoZbBVdlCUhlns967r4ap>, <https://drive.google.com/file/d/1ybWQ1WxzHPCQLaff8KLL6BZJMvmfMAHoG/view>. Всі види анкетувань для здобув. ВО за ОП проводяться і опрац. соц.лабораторією. Так, 71,3% задоволені рівнем компетентностей, здобутих на ОП; 63,5%-формуванням інд.осв.траєкторії; 61,7% -можливістю вибору навч.дисц., що підтверджено на зустрічі ЕГ із студ. Отже, відбувається взаємодія учасників освіт.процесу та постійне вдосконалення зміст. наповнення дисц. ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку і критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. ОП (https://drive.google.com/file/d/12662Idbib9xAc1epFSK7hoNoiKGvpaXw/view?usp=drive_open), силабуси (<http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/04disciplines>), анотації освітніх компонентів і подібні ресурси є у відкритому доступі. Перед початком навчання кожен студент ЗВО отримує доступ до ресурсів Навчального порталу <http://e-learning.geo.chnu.edu.ua/>, на якому має можливість ознайомитись із навчальними курсами, інформацією щодо їх обсягу, структури, очікуваних результатів, системи оцінювання. Передбачено он-лайн допомогу у дистанційному навчанні <https://online.chnu.edu.ua/>. До наукової біб-ки ЧНУ доступ відкритий з локальної мережі <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>, а також до електронної біб-ки кафедри https://drive.google.com/drive/folders/1E_LafkkwuJ2E51ew3zYo_rZa8ohPDS6c; електронного каталогу ЧНУ <http://library.chnu.edu.ua/?page=/ua/02infres/01elcat>; наук.репозитарію ЧНУ <http://arg.chnu.edu.ua/>. Крім того, запроваджено нову бібліотечно-бібліографічну послугу "Віртуальна довідка" (надання інформації за разовими запитами віддалених користувачів фонду біб-ки ЧНУ http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/06virt_ref), що є позитивною практикою. НПП роз'яснюють порядок і критерії оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Під час фокус-груп зі здобувачами, останні стверджують про зрозумілість порядку й критеріїв оцінювання, а також підтверджують своєчасність надання інформації про цілі й зміст дисциплін. Під час анкетування переважна більшість здобувачів (60,5%) підтвердили, що інформація щодо цілей, змісту і очікуваних результатів навчання, порядку й критеріїв оцінювання знань, надається на першій лекції у вигляді силабусу <https://drive.google.com/file/d/1ZmLz1b4zkdWBoZbBVdlCUhlns967r4ap/view>, <https://drive.google.com/file/d/1ybWQ1WxzHPCQLaff8KLL6BZJMvmfMAHoG/view>.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Аналізуючи спілкування з усіма стейкхолдерами, наук. публікації викладачів і здобувачів, ЕГ зазначає тісний зв'язок між навчанням і дослідженнями під час реалізації ОП. ЕГ встановлено, що ЧНУ забезпечує практичне поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відповідно до рівня ВО, спец-сті та цілей ОП, що здійснюється у форматі курсових <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/05science/07grants> і кваліф. робіт <https://drive.google.com/file/d/1654MzMAbm-VM5FEVvyMUNAna2XoS2d5r/view>. Також проводяться студ. конференції, круглі столи, практично-семінар. заняття із залученням пров. турпідприємств. Здобувачі ВО беруть

участь у щорічній студ. наук. конференції ЧНУ з доповідями <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/05science/07grants>, публікацією тез <https://drive.google.com/file/d/1e8MBndCrX4j2Hhez5h5sWfXwXsnkYcA/view>. Крім того, працівники і здобувачі були активними учасниками упродовж 2012-2015рр. міжнар. проекту, що реалізовувався кафедрою спільно з Сучавським ун-ом Штефана чел Маре (Румунія) <http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/09partneruniv>. У межах проекту для здобувачів ВО проводилися інфозустрічі й тренінги http://heritage-ua-ro.org/news_view.php?id=25&base=newsproj. Ваг. результатом проекту стало створення в ЧНУ Буковинського інф.-комунік. центру іст. та етногр. розвитку туризму (http://heritage-ua-ro.org/news_view.php?id=29&base=newsproj). Всі результати втілено в осв. дія-ть. Здобувачі освіти за ОП є переможцями Олімпіад (студ. Н.Проскурова здобула перемогу у Міжнар. наук.-осв. олімпіаді з туризму в 2019р. <https://www.facebook.com/geotour.chnu/posts/2332730767052110>), щорічних змагань зі спорт. туризму (3 місце у Чемпіонаті Чернівецької обл. «Буковинські екстрем. ігри-2019» http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua%2Fnews&data%5B5012%5D%5Bid%5D=12154&fbclid=IwAR2_jQJBPDLsnGdscdWR_7CmIqD6cjWW97TPWxsXQK-QRQFMQwz7Gon2R_8). Наукові здобутки НПП кафедри реалізуються через публікації у закорд. виданнях, що індексуються базами Scopus і WoS, період. фах. наук. виданнях, матер. конференцій. Результати цих досліджень впроваджено в осв. процес і використовуються з метою викладання студентам знань, що відповідають трендам розвитку туризму й затребувані на ринку праці.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі оновлюють зміст освіти на основі наук. досягнень і сучасних практик у відповідній галузі згідно з Пол. про систему ВЗАОД та якості ВО в ЧНУ <https://drive.google.com/file/d/1Ti3xngUzuP-nIcWMSQhijff4G4-x9nux/view>. Процедура оновлення змісту ОК забезпечується насамперед внесенням змін до ОП. Зокрема, останні зміни до ОП було внесено в 2019р. (наказ ЧНУ №162 від 04.06.2019) відповідно до стандарту, затверд. наказом МОН №1068 від 04.10.2018. Крім того, щорічно, перед початком нов. навч.плани, затверд. роб. навч.плани, в яких варіативна частина може коригуватися без внесення змін до ОП; оновл. за необхідністю зміст дисциплін відповідно до сучасних практик у туризмі, роб.програми. Постійна увага акцентується на викор. суч. інф.ресурсів й іннов.технологій викладання. Всі зміни і доп. розгляд. на засіданнях кафедри і затверд. методрадою факультету. Провідний досвід також переймається в міжнар.проектах. Так, у 2012-2015рр. кафедра спільно з Сучавським ун-ом Штефана чел Маре була одним із виконавців міжнар.рум.-укр.проекту, рез-том є створення в ЧНУ Буковинського інф.-комунік. центру іст. та етногр. розвитку туризму http://heritage-ua-ro.org/news_view.php?id=29&base=newsproj. Викладачі моніторять останні наук.досягнення й сучасні практики, насамперед, в інд. наук.діяльності, що заохочується через щорічну рейтингову оцінку <http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/03deanoff/04acrating>. Аналіз відповідної док-ції кафедри (НДР <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/05science>), звіти про наук. роботу, надані ЕГ за запитом, зустрічі з НПП підтвердили активну НДР, що висвітлена в: публікаціях за кордоном (Korol O., Skutar T. - у Prace Komisji Geografii Przemyslu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Krakow, 2018; Buchko Z. - у Scientific Review of Physical Culture, 2018; Korol O., Skutar T. - у GeoJournal of Tourism and Geosites, Oradea, 2019 <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/03publications>); дис. НПП кафедри з тур. проблематики (Бучко Ж.І. – докт.дис. «Транскордонні рекреац.-тур. комплекси України: методологія дослідження та пріоритети розвитку»); монографії (О.Король - Міжнар. тур.поток,2018), ін. Реалізується НДР кафедри «Обґрунтування та планування розвитку іст.-етнограф. та сільського зел. туризму в Чернівецькій обл.» (2016-2020) <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/05science/02themes>.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навч., викладання й наук.дослідження, пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, є досить сильними. Упродовж 2012-2015 кафедра спільно з Сучавським ун-ом Штефана чел Маре втілила рум.-укр.проект, що фін-ся ЄС <http://heritage-ua-ro.org>. Реалізується програма дуального навчання <https://drive.google.com/file/d/1b8pqnwzEFCBSSqmJf1PPwvHSV9KZwg-/view> (угода з «CalypsoTour.Ua»), за якою студенти стажуються в Туреччині <https://www.facebook.com/geotour.chnu/posts/2357878984537288>, Болгарії <https://www.facebook.com/geotour.chnu/posts/2608728019452382>, Словаччині <https://www.facebook.com/geotour.chnu/posts/2608737399451444>. Від.міжнар.зв'язків ЧНУ допомагає студ. у міжнар.програмах <http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>, зокрема: ERASMUS+ (ун-т ім Фрідріха Шіллера, Німеччина) [http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data\[343\]\[id\]=12954](http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data[343][id]=12954); прямої мобільності Direct Mobility (Лодзький ун-т) [http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data\[343\]\[id\]=12932](http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data[343][id]=12932); молодіж. конкурс есе на європ. тематику [http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data\[343\]\[id\]=12897](http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data[343][id]=12897); щорічн. конкурс на здобуття стипендій ім Фулбрайта Fulbright Visiting Scholar Program 2021-2022 (провед. досліджень в ун-тах США, 3-9 міс.) [http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data\[343\]\[id\]=12849](http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data[343][id]=12849); фах. стажування в Німеччині [http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data\[343\]\[id\]=12787](http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua&data[343][id]=12787), ін. Академ. мобільність здобувачів ВО забезпечується згідно Пол. про порядок реалізації права на академ. мобільність здобувачів ВО ЧНУ https://drive.google.com/file/d/1P2OnxB-_oJfGB8rNEqYr6Df3wb2pac-X/view. Для підтримки студентів в умовах дист.навчання міжнар.від. створив он-лайн допомогу з питань участі у міжнар.програмах через Facebook www.facebook.com/interofchnueduua, Інстаграм www.instagram.com/chnu_international/. На зустрічі зі здобувачами 1-4к. ЕГ отримала позитивні відгуки про реалізацію програм і те, що набутий досвід є цінним як для майб.фах-ів. НПП постійно стажуються закордоном, беруть участь у міжнар.проектах <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/05science>, що сприяє впровадженню закорд. практик на ОП. Наприклад, О. Король у 2012-2015 був

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання орієнтовані на досягнення визначених у ОП цілей і ПРН. Забезпечується підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних запровадити ефективну турдіальність. Учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку і критеріїв оцінювання та є у відкритому доступі. НПП сприяє виконанню цілі через застосування іннов. методів навчання (інформ. середовище Moodle, Elearn, і т.п.). Студенти мають змогу самостійно формулювати власні інтереси, формуючи індивідуальну освітню траєкторію. Академічна свобода й демократія реалізується через можливість вибору студентами дисциплін із вибірк. циклу, тем наук. доповідей, презентацій, курсових і кваліфікаційних робіт. Робота різноманітних гуртків підсилює реалізацію ОП. Проводиться он-лайн анкетування студ., у т.ч. двічі на рік - анон. анкетування „Викладач – очима студента” (форма анкети у відкр. доступі, а результати є анонім. і розгляд. на Вченій раді ЧНУ). Здобувачі ВО є активними учасниками щорічних студ. конференцій, круглих столів, олімпіад, міжнар. і всеукр. змагань, практично-семінар. занять із залученням пров. турпідприємств. Здобувачами освіти отримано досвід участі в міжнар. програмах і проектах, програмах академ. мобільності, що є цінним як для майбутніх фахівців у сфері туризму. НПП постійно беруть участь у міжнар. проектах, грантових програмах, проходять закордонне стажування, що сприятиме впровадженню певних закорд. практик на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендації подальшого розширення закордонних практик, розвитку міжнародних програм, участі у грантових проектах туристичної спрямованості, диференціації форм позааудиторних практичних занять, у т.ч. шляхом проведення екскурсій територією ЧНУ, започаткування програм подвійних дипломів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Аналіз критерію 4 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи та критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими, валідними та заздалегідь оприлюдненими. Рейтингова система оцінювання, шкала оцінювання та особливості оцінювання знань у студентів відображено в “Положенні про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича” (https://drive.google.com/file/d/1oDjR_CeBV36Kc8npWDW-z7BPrIf12Kz4/edit)
Форми контролю та їх методичне забезпечення наведено в програмах кожної навчальної дисципліни і доводяться до відома студентів на першому занятті серед інформації, яка зазначена у силабусі (<http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/o4disciplines>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації відповідають Стандарту вищої освіти за спеціальності 242 “Туризм” і здійснюються шляхом атестаційного екзамену та публічного захисту роботи. У 2020 р випускники склали тільки атестаційний екзамен. З

наступного року (2021р.) додається кваліфікаційна робота, яка передбачатиме перевірку на плагіат теоретичних та аналітичних узагальнень або розв'язання практичної задачі у сфері туризму і рекреації із застосуванням теорій та методів туризмознавства (http://library.chnu.edu.ua/?page=/ua/02infres/02cat_int_res/unplag). Атестація здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої включаються представники роботодавців, відповідно до Положення «Про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії (ЕК) в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnaFVndzBjdVgyZWs>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи, експертною групою було визнано правила проведення контрольних заходів чіткими та доступними для ознайомлення. Здобувачі вказували на те, що під час проведення першої пари їх ознайомлюють з цими правилами. Контроль за якістю знань здійснюється відповідно до «Положення про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» від 09.02.2015 року (https://drive.google.com/file/d/10DjR_CeBV36Kc8npWDW-z7BPrIf12Kz4) У разі пропуску здобувачем заліку, іспиту, модульного контролю з поважної причини, перескладання відбувається згідно з процедурою, описаною в Положенні «Про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». (<https://drive.google.com/file/d/1LuB1XA26MJVhje2RpOKo7kuoY5qZSuy/view>) Основні засади організації проведення апеляції результатів підсумкового контролю знань визначаються в Положенні «про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». (https://drive.google.com/file/d/15omQqBRL_Q81hPDC7g-yCgUWGM9BWCpH/view) Позитивною практикою є запровадження інституту кураторства старшокурсників над першокурсниками.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності в ЧНУ регулюється «Правилами академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-gz6_eTUFUBGv4o), «Положенням про постійну комісію з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1auN6M5FzyvaglVizHW16No1TT1IjuD7>), «Положенням про запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/oV6xPKXg8WY54UE5YZHhZb1VwM2M>) Також під час зустрічі зі студентами, вони підтвердили інформацію щодо необхідних 70% індивідуальності робіт, що перевіряється спеціальним програмним забезпеченням "Unicheck". Однак, обізнаність студентів щодо академічної доброчесності, як було виявлено на зустрічі із здобувачами, дещо обмежена поняттям плагіату. Отож, рекомендується удосконалити освітні компоненти ОП "Міжнародний туризм" шляхом включення модуля "Академічна доброчесність" до навчальної дисципліни або введення окремої навчальної дисципліни на молодших курсах.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОП є чіткими, зрозумілими, їх оприлюднюють заздалегідь. Форми та методи проведення контрольних заходів визначаються у силабусах кожної дисципліни чітко вказується шкала оцінювання, спосіб і принципи нарахування балів за кожний вид заняття, модульну контрольну роботу. Обізнаність здобувачів із специфікою проведення контрольних заходів забезпечується кураторами груп. Позитивною практикою є запровадження інституту кураторства старшокурсників над першокурсниками.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: 1. Відсутність представника студентства у складі апеляційної комісії. Рекомендація: долучити представника студентства до складу апеляційної комісії. 2. Обізнаність студентів щодо академічної доброчесності дещо обмежена поняттям плагіату. Отож, рекомендується удосконалити освітні компоненти ОП "Міжнародний туризм"

туризм” шляхом включення модуля “Академічна доброчесність” до навчальної дисципліни або введення окремої навчальної дисципліни на молодших курсах.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в цілому відповідає оцінці “В” за критерієм 5. Культура академічної доброчесності запроваджена і популяризується серед учасників освітнього процесу, процедури забезпечення академічної доброчесності наявні, але практична реалізація потребує вдосконалення. Студенти та працівники висловили свою задоволеність системою оцінювання знань.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами аналізу видів і результатів наукової та професійної активності науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес за ОП "Міжнародний туризм" (відповідно до пункту 30 постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності), відомостей про самооцінювання ЧНУ імені Федьковича, даних наданої за запитом Зведеної інформації про викладачів, що забезпечують навчальний процес за ОП «Міжнародний туризм», та за результатами проведеної зустрічі з академічним персоналом, що викладає на ОП «Міжнародний туризм», експертна комісія констатує, що ЗВО належним чином обґрунтував та надав раціональне пояснення щодо кожної дисципліни в межах академічної або професійної кваліфікації викладача. Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та програмним результатам навчання. Потрібно зауважити, що більшість НПП випускної кафедри захищались за спеціальністю економічна та соціальна географія, тематика дисертаційних робіт пов'язана із туризмом або рекреацією (Король О.Д., Бучко Ж.І., Скутар Т.Д., Іванунік В.О.). Між тим комплексна відповідність викладачів, що задіяні на ОП «Туризм», тим навчальним дисциплінам, які вони забезпечують, за усіма цими критеріями не є повною (Круль Г.Я. (дисц. Технологія ресторанної справи та організація послуг харчування), Брик С.Д. (дисц. Організація анімаційних послуг), Заячук О.Д (дисц. Історія туризму). Тому доцільним є рекомендувати підвищити наукову та публікаційну активність НПП відповідно до дисциплін, які вони забезпечують.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура відбору та призначення на посаду НПП визначається у Положенні про проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs. Під час заміщення посад науково-педагогічних працівників укладенню трудового договору (контракту) передують конкурсний відбір, порядок проведення якого затверджений наказом “Про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, а також наказом “Про затвердження положення про обрання за конкурсом та прийняття НПП на роботу в університет”. http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs Конкурс на заміщення посад НПП оголошується наказом ректора університету. Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають документи визначені Положенням. Якщо особа, яка подала заяву, не відповідає вимогам оголошеного конкурсу, вона не допускається до участі в ньому, про що отримує письмову відмову, затверджену рішенням конкурсної комісії. Кандидатури претендентів на заміщення посад НПП попередньо обговорюються на засіданні кафедри за їх присутності. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати йому провести відкрите пробне заняття. Вчена рада факультету обирає таємним голосуванням на посади асистентів, викладачів, старших викладачів, доцентів. Вчена рада ЧНУ ім.Ю.Федьковича обирає таємним голосуванням на посади завідувачів кафедр, професорів. Рішення вченої ради університету (факультету) є підставою для укладення трудового договору з НПП та призначення на відповідну посаду. Отже, процедури конкурсного добору викладачів в ЧНУ ім.Ю.Федьковича є достатньо прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До організації та реалізації освітнього процесу ЗВО залучає роботодавців. Доброю практикою є створений Центр співпраці з підприємствами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: <http://сre.chnu.edu.ua>, який діє на підставі Положення про "Центр співпраці з підприємствами" при Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича http://www.chnu.edu.ua/res//chnu.edu.ua/-сre-/20about/polozhennya_сre.pdf Зустріч з роботодавцями підтвердила інформацію ЗВО щодо їх активного залучення до організації та реалізації освітнього процесу шляхом надання можливості на безоплатній основі проходження здобувачами вищої освіти виробничої практики на підприємствах і організаціях туристичної сфери. Цілі та програми практики формуються за участі роботодавців. Договори про співробітництво зі стейкхолдерами розміщені за посиланням <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/09studtovar>, зокрема з "Асоціацією працівників туристичної сфери Чернівецької області «Туристична Буковина»», відділом з питань туризму Чернівецької обласної державної адміністрації, з туристичною агенцією «Море турів», ТОВ Бізнес-центр «Буковина» та ін. Бакалаври ОП «Міжнародний туризм» проходять практику на зазначених підприємствах, що дозволяє їм отримувати новітню інформацію та практичні навички і компетентності в туристичному бізнесі. Ці підприємства є потенційними місцями працевлаштування майбутніх випускників ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До аудиторних занять залучаються професіонали-практики, а саме проведення проблемних лекцій, семінарів, практичних занять з вирішення бізнес-кейсів підприємств туристичної галузі на підставі укладених кафедрою географії та менеджменту туризму угод з підприємствами та установами туристичної галузі (відділ туризму Чернівецької обласної державної адміністрації та, туристична агенція «Аруба-тур», хостел «У Поттера, туристична агенція «Грінвіч-Тур», «Buktravel» Вижницький НПП, ТОВ Бізнес-Центр «Буковина» ін.), які прийшли на зустріч ЕГ із стейкхолдерами. Всі договори розташовані за посиланням <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/09studtovar> внизу сторінки. Під час співбесіди у таргет-групі зі здобувачами ВО експертна група отримала підтвердження з боку студентів щодо проведення занять професіоналами-практиками. Фахівці з підприємств-партнерів залучаються до проведення занять, у тому числі у формі вебінарів, тренінгів, круглих столів, студенти відвідують названі компанії у рамках різних видів практик, передбачених навчальним планом. Зміст та тематика занять обговорюються з викладачами навчальних дисциплін попередньо з метою забезпечення набуття запланованих компетентностей та РН. Також у складі кафедри працюють викладачі, які мають власний практичний досвід роботи на туристичних підприємствах і установах, зокрема, Аніпко Наталія Петрівна - засновниця та керівниця напрямку зовнішній туризм туристичної агенції «Buktravel», а Андрусяк Наталія Степанівна - засновниця та керівниця напрямку внутрішній туризм туристичної агенції «Buktravel».

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

З метою забезпечення професійного розвитку викладачів у ЗВО розроблено «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» затверджене вченою радою 27.04.2020, протокол №4 (https://drive.google.com/file/d/1opL_rGqQxGOytwv1IkoQUAKdjKlnQeK6/view), згідно з яким загальний обсяг підвищення кваліфікації протягом п'яти років не може бути меншим, ніж шість кредитів ЄКТС (180 годин). Так, у 2020 р. викладачі ОП Брик С.Д. та Іванунік В.О. проходять підвищення кваліфікації у Чернівецькому торговельно-економічному інституті Київського національного торговельно-економічного університету на кафедрі менеджменту і туризму, Андрусяк Н.С. у 2016 р підвищила кваліфікацію у Навчально-курсому центрі туристичної освіти Інституту професійного росту фахівців туризму і курортів. Свідчення про підвищення кваліфікації за спеціальністю „Екскурсовод” отримали й інші викладачі випускної кафедри. Підвищення кваліфікації викладачів кафедри відбувається згідно з відповідними перспективним та щорічними планами. Можливості закордонного стажування демонструє сторінка сайту університету <http://interof.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>. Викладачі ОП мають досвід закордонного стажування, що сприяє вдосконаленню їхньої професійної підготовки шляхом поглиблення і розширення проф. знань, умінь і навичок. Так, зокрема, у 2016 р. проходила закордонне стажування Круль Г.Я. (Академічне товариство імені Міхала Балудянського (Словаччина); у 2017 Підгірна В.Н. (International institute of innovations «Science-Educations-Development» Варшава, Польща), у 2019 р. Кутасевич Г.Я. в Університеті Франкофонії м. Ніцца, Франція. Документи, які підтверджують підвищення кваліфікації викладачів, є в наявності та зберігаються на кафедрі. Експертна комісія встановила, що викладачі постійно займаються професійним розвитком в якому ЗВО бере безпосередню участь.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО створено матеріальну та нематеріальну системи заохочення НПП за досягнення у фаховій сфері, а також інші форми стимулювання розвитку викладацької майстерності, що врегульовано Статутом ЗВО (стимулювання наукової, науково-технічної та інноваційної творчості і винахідництва); Колективним договором (заохочення

(нагородження) працівників за високі результати праці), Стратегічним планом розвитку ЧНУ (Забезпечення ефективної мотивації наукових співробітників шляхом створення системи заохочення), Концепцією розвитку ЧНУ (Вдосконалювати системний підхід щодо рейтингу викладачів Університету та його врахування для мотивації науково-педагогічного персоналу). Матеріальна система заохочення діє у вигляді надбавок і доплат згідно з наказом по університету від 16.01.20 №73-К “Порядок встановлення надбавок та доплат до посадових окладів”. Мотивація розвитку проф. майстерності викладачів проводиться й через нематеріальну систему заохочення. На сайті ЗВО підтримується розділ “Гордість і слава університету” http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/07%20slava_univ; Вченою радою приймаються рішення про клопотання щодо відзначення за особливі досягнення в розвиток освіти і науки, підготовку висококваліфікованих фахівців, удосконалення методів навчання найкращих НПП <http://vchenarada.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>. Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти <https://drive.google.com/file/d/1TizxngUzuP-nIcWMsQhijff4G4-x9nux/view> Якість освітньої діяльності науково-педагогічних працівників визначається за результатами рейтингового оцінювання науково-педагогічної діяльності викладачів університету, якою передбачено: заохочення та стимулювання переможців рейтингу викладача. На проведених зустрічах керівництво ЗВО, зокрема ректор, підтвердили проведення рейтингового оцінювання викладачів. НПП. Рейтингова система оцінки діяльності НПП та структурних підрозділів ЗВО дає можливість застосовувати різні форми заохочень для НПП, які посядуть вищі за рейтингом місця: відзначення держ.нагородами; переведення на більш високу посаду; преміювання; нагородження дипломами, грамотами тощо. Передбачено надбавки до заробітної плати за викладання дисциплін іноземною мовою, виконання організаційних або наукових обов'язків, нагородження НПП за наукові досягнення та професійні здобутки.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП, який викладає на ОП має достатню академічну та професійну кваліфікацію, яка забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Конкурсний відбір проводиться в умовах відкритості, процедури конкурсного добору викладачів є чітко визначеними, прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. Роботодавці, професіонали-практики з галузі туризму залучені до реалізації навчального процесу. Процедури підвищення кваліфікації викладачів чітко визначені, не рідше одного разу на п'ять років забезпечується підвищення кваліфікації та стажування НПП відповідно до розробленого плану підвищення кваліфікації. Запроваджена рейтингова система оцінки діяльності науково-педагогічних працівників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендовано ЗВО сприяти опануванню англійської мовою НПП (з отриманням сертифікатів B2), що викладають на ОП Періодичність перегляду рейтингу з відповідною мотивацією НПП скоротити з 2-3-х років до 1 року або семестру. Рекомендовано переглянути, уточнити та забезпечувати повну відповідність інформації, що стосується видів і результатів професійної діяльності викладачів за ОП «Туризм», яка застосовується до визнання кваліфікації. Доцільним є рекомендувати підвищити наукову та публікаційну активність НПП відповідно до дисциплін, які вони забезпечують, зокрема в базах Scopus, WoS, керівництву - розглянути можливість мотивації підвищення індексу Гірша НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Виділені вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО дозволили зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 6 рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Бібліотечний фонд та навчально-методичне забезпечення задовольняє потреби здобувачів та забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН. У ЗВО наявні фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП. ОП достатньо забезпечена навчальними та іншими приміщеннями, про що сказали здобувачі вищої освіти (зустріч 3). У користуванні здобувачів є навчальна мультимедійна аудиторія. Функціонує бібліотека з читальною залом. Було перевірено можливість безкоштовного доступу до баз Scopus та Web of science. Ун-т має вільний безплатний доступ до wi-fi у корпусі, в якому навчаються здобувачі ОП. Умови проживання у гуртожитках є задовільними. Студентами було підтверджено, що усім іногороднім надається гуртожиток. Під час ознайомлення з матеріально-технічною базою ЗВО експертна група зробила висновок, що вона відповідає потребам учасників освітнього процесу та задовольняє їх, однак може бути удосконалена. Так, корпус географічного факультету обладнаний двома комп'ютерними класами на 27 комп'ютерів, що дозволяє викладати дві-три дисципліни для кожної ОП факультету. Рекомендовано керівництву ЗВО розглянути можливість обладнати окремий комп'ютерний клас для ОП «Міжнародний туризм» та придбати спеціалізоване програмне забезпечення.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Експертна група підтверджує, що заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ здобувачів та НПП до комп'ютерних класів, лабораторій, спеціалізованих кабінетів та іншої відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької діяльності та наукової діяльності в межах ОП. У межах ЗВО існує власна електронна бібліотека (<http://www.library.chnu.edu.ua>), яка надає безоплатний доступ студентам та викладачам до бази даних Scopus, Web of Science, до інших ресурсів інформативно-наукової бази, яка необхідна для навчання та наукової діяльності. Окрім того, студенти забезпечуються навчальною літературою та методичними матеріалами в електронному варіанті (https://drive.google.com/drive/folders/1E_LafkkwuJ2E51ew3zYo_rZa8ohPDS6b; <http://tourlib.net>) та через WEB-ресурс дистанційного навчання: Географічний факультет <http://e-learning.geo.chnu.edu.ua>. Під час зустрічей зі стейкхолдерами ця інформація була підтверджена. Здобувачі мають можливість користування безкоштовним Wi-Fi в межах університету. Це підтвердили під час зустрічей фокус-групи здобувачів ОП, студентського самоврядування, викладачів ОП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На території ЗВО освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та викладацького складу. Право на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства регламентоване у Правилах внутрішнього трудового розпорядку в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnZzl5alNOMzRxY3N2dGV2b2Y2SfN1Uk5YMTlJ>). Згідно з ними, основними засадами правил поведінки в університеті є взаємна доброзичливість, вимогливість і повага між людьми, шанування особистої гідності людини, її національних і релігійних переконань (http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/o2%20stud_parlam). На сайті ЗВО створено окремий розділ «Студентство». Діяльність Студентського самоврядування регламентується «Положенням про студентське самоврядування» <https://drive.google.com/file/d/1OTQ9RNuZaBzKvhh6KWRhCtMJMdcuhtwt/view> Студентський парламент є зв'язною ланкою між здобувачами та НПП. Для активного відпочинку та фізичного розвитку студентів в університеті діє фізкультурно-оздоровчий комплекс, зокрема 15 спортивно-тренажерних залів (зали фітнесу та аеробіки, гімнастичний, борцівський, атлетичний зали тощо), зал лікувальної фізкультури, стрілецький тир, 2 волейбольні майданчики, баскетбольний, гандбольний, 2 футбольні поля та тенісний корт. Є туристичне спорядження, сучасний спортивний інвентар та обладнання. На території студмістечка є 8 гуртожитків. У студмістечку функціонують медпункт, стоматологічний кабінет, кафе, 4 актові зали та студентський клуб. Для організації харчування студентів, аспірантів, професорсько-викладацького складу та інших працівників університету діють 14 їдалень та кафе. Отже, під час експертизи було перевірено умови, які створені для навчання здобувачів ОП «Міжнародний туризм» і підтверджено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. На зустрічі з представниками студентського самоврядування, ЕК переконалась, що ЗВО застосовує студентоцентризований підхід.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО існує інститут кураторства. Ефективність інфраструктури підтверджується відгуками здобувачів освіти під час робіт з фокус-групами. Також за ініціативи Студентського парламенту був створений інститут студкураторства. Студенти старших курсів (2-4) допомагають акліматизуватись та ознайомитись з університетом вступникам. Ця практика отримала позитивні відгуки як у НПП так і у студентства. Переважну більшість інформації учасники освітнього процесу отримують через офіційний сайт ЗВО (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>), яким в цілому задоволені здобувачі та викладачі, що було підтверджено під час зустрічей. У ЗВО наявна Психологічна служба, яка працює на належному рівні. ЧНУ імені Федьковича надає можливість здобувачам ОП безкоштовного користування електронними навчальними ресурсами, а також класичною бібліотекою, зокрема ЕК переглянуто

посібники, підручники зі спеціальності 242 Туризм, періодичні фахові видання, серед яких “Український туризм”, “Міжнародний туризм”, “Мир туризму”. Значна кількість навчальних посібників підготовлена викладачами ОП. Серед них: Костащук В.І. Економіка і ціноутворення в галузі туризму, Підгірна В.Н., Руденко В.П., Вацеба В.Я., та ін. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-х частинах; Правові засади туроператорської та турагентської діяльності: навч. посібник у 2 ч. Укл. О.Д. Король, Т.Д. Скутар; Король О. Основи туристського маркетингу; Король О., Крачило М., Менеджмент туризму; Андрусак Н.С. Корпоративне управління в туризмі; Андрусак Н.С. Основи наукової діяльності. Частина I. Підготовка, написання та оформлення наукових робіт: навч. посібник; Іванунік В.О. Концепції оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів: Навч. посібник; Аніпко Н.П. Країнознавство: навчальний посібник у 4 ч.; Круль Г.Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. На проведених зустрічах з фокус-групами експертна комісія переконала, що рівень задоволеності здобувачів вищої освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою високий. Це ж підтверджують опитування, що регулярно проводить ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В університеті є система пільг для студентів з особливими потребами під час вступу до ЗВО (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80). Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в університеті» (https://drive.google.com/file/d/1x419wQ3yhhBioazmcm_xUod7zrSsdCVN) особи з особливими освітніми потребами мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я; на спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури закладу вищої освіти відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я. Університет має інфраструктуру, яка створює необхідні умови для студентів з особливими освітніми потребами. Для бажаючих в університеті функціонує дистанційна форма навчання та створено електронне наповнення всіх дисциплін за посиланням <http://e-learning.geo.chnu.edu.ua>. Під час зустрічі 3, 4, 7 ця інформація була підтверджена. На ОП “Міжнародний туризм” відсутні студенти з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує чітка і зрозуміла політика щодо вирішення конфліктних питань. Врегулювання конфлікту інтересів здійснюється відповідно до Закону України “Про запобігання корупції”. Передбачено такі процедури: усунення працівника від виконання завдань; встановлення додаткового контролю за виконанням працівником відповідного завдання; перегляд обсягу функціональних обов'язків працівника; переведення на іншу посаду; звільнення працівника. Правилами академічної доброчесності в Чернівецькому національному університеті прописані основні принципи політики та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view). В університеті здійснюється систематичний моніторинг конфліктних ситуацій шляхом регулярного опитування студентів (анкета «Освітні проблеми в оцінках студентів») (<https://drive.google.com/open?id=1ZmLz1b4zkdWBoZbBVdlCUhlns967r4ap>). Так, на питання чи стикались ви під час навчання з сексуальними домаганнями з боку співробітників університету відповіді “так” не було отримано. На питання чи зустрічались ви з випадками дискримінації в університеті “ні” відповіли 96,5%. Для виявлення фактів конфліктів інтересів і в цілому для покращення діяльності ЗВО створено “Скриньку довіри”, про які знають учасники освітнього процесу (зі слів учасників фокус-груп). У ЗВО працює психологічна служба, яка здійснює врегулювання конфліктних випадків між учасниками навчального процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: Наявність бази студентських навчальних практик у с. Мигове, поруч із однойменним Гірськолижним туристичним комплексом у Буковинських Карпатах; Наявність мультимедійних аудиторій, про це засвідчили студенти під час зустрічі. Активна співпраця Студентського парламенту з адміністрацією ЗВО. У студентів та працівників закладу є доступ до 2.4 млн примірників наукової літератури. Наявність туристичної інфраструктури в межах ЗВО (Резиденція митрополитів Буковини і Далмації - об'єкт Всесвітньо\спадщини ЮНЕСКО), яка може бути залучена до практичної підготовки здобувачів ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Корпус географічного факультету обладнаний двома комп'ютерними класами на 27 комп'ютерів, що дозволяє викладати дві-три дисципліни для кожної ОП факультету. Рекомендовано керівництву ЗВО розглянути можливість обладнати окремий комп'ютерний клас для ОП "Міжнародний туризм" та придбати спеціалізоване програмне забезпечення. Для повноцінного проведення навчальної практики на власній матеріальній базі необхідно завершити будівництво бази відпочинку в Мигово. Рекомендовано перенесення Буковинського інформаційно-комунікаційного центру в 5 корпусі, створеного за проектом "HERITAGE", до майбутньої туристичної інфраструктури на території господарського двору Резиденції митрополитів Буковини і Далмації та залучення його до бази практичної підготовки здобувачів за ОП "Туризм".

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП відповідає рівню "В" за критерієм 7. Матеріально технічне забезпечення ОП "Міжнародний туризм" цілком відповідає вимогам і є достатнім для реалізації ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг і період. перегляд ОП здійснюється згідно з загальноакадемічною політикою відповідно до процедур, визначених у Положенні про розроблення та реалізацію ОП ЧНУ https://drive.google.com/file/d/13O1K-SnZkg7h4v1NS8Nhp4uqaDjg_BHY/view; Пол. про моніторинг якості ВО в ЧНУ <https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnN1hxRHZTVGc4coEoUk5mS3hFeUJHeTdORzhr/view>. ЕГ встановлено відповідність розроблення ОП до згаданих положень. Процес розроблення, моніторингу й період. перегляду здійснюється проектною групою на чолі з гарантом за участю здобувачів, роботодавців, НПП з числа групи забезпечення ОП. ОП затверд. ріш-ям вченої ради ЗВО. Під час спілкування з фокус-групами з'ясовано, що моніторинг ОП здійснюється систематично для встановлення її відповідності сучасним вимогам щодо якості ВО, вимогам ринку праці, законодавства, стейкхолдерів. Відповідно до цього приймається рішення щодо змін в ОП. Критерії, за якими відбувається моніторинг й удоск-ня ОП в ЧНУ в процесі їх реалізації, формуються як у результаті зворотного зв'язку з НПП, здобувачами ВО, випускниками й роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку спец-сті й потреб сус-ва. Оновлені ОП узгоджуються із стейкхолдерами <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/11new>, студ. самоврядуванням, затвердж. вченою радою ЧНУ і вводяться в дію наказом. ОП переглядаються за необхідності, але не рідше 1р. на 4 роки рівня ВО першого (бак.), п. 3.8. Останні зміни до ОП було внесено в 2019 (наказ ЧНУ №162 від 04.06.2019) відповідно до стандарту за спец-тю 242 Туризм, затвер. наказом МОН №1068 від 04.10.2018. Скориговано перелік виб.дисциплін, зокрема, за ініці-ю студентів було прийнято рішення розширити перелік іноз.мов (польська, румунська як "другої іноз.мови"). Внесено також зміни до переліку навч.дисциплін (зокрема, за ініціативою роботодавців і студентів, до ОП було додано: Туризм у Карпато-Подільському рег.Україні; Орг. турагентської та туроператорської дія-ті; Геоекологічна експертиза у рекреац.-тур. природокористуванні). ЕГ на запит були надані відповідні протоколи засідань роб.групи з розробки й перегляду ОП (№10 від 16.04.2019). У ЧНУ забезпечено публічність інф-ції про ОП, що розміщено на сайті <https://drive.google.com/file/d/12662Idbib9xAc1epFSK7hoNoiKGvpxhw/view>.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ під час зустрічей зі здобувачами і студ.самоврядуванням переконалась, що вони дійсно беруть активну участь у процесі моніторингу й період. перегляду ОП. Участь відбувається на партнерських засадах. Представники студ.самоврядування входять до складу метод. і вченої ради фак-ту, маючи можливість донести до членів рад побажання щодо покращення якості освіти, брати участь в обговор. й прийнятті відповідних рішень. Згідно з Положенням про СВЗЯОД та якості ВО в ЧНУ https://drive.google.com/file/d/1TizxngUzuP-nIcWMSQhijff4G4-x9nux/view?usp=drive_open дієвим фактором залучення здобувачів до цього процесу є опитування студ. і провед. круглих столів, під час яких обговорюються осн. питання щодо структури освіт. процесу, заг. і проф.-оріент. дисц-н, блоку дисц-н за вибором студента. Врахування проп. здобувачів ВО здійснюється проектною групою після їх аналітичного перегляду й узгодження з пропоз. роботодавців і НПП. На 1-му рівні орг-ції СВЗЯО в ЧНУ соц.лабораторією здійснюється соціопитування здобувачів ВО для з'ясування думки студентства з покращення орг-ції освіт.процесу, результати якого реально впливають на зміст навчання і викладання (<https://drive.google.com/file/d/1WYTPLXBqoFF80kgIaKtPc3h9YYzAkUaF/view>). ЕГ озн. з варіативністю і змістом

анкет для студ., наданих за запитом, а також з результатами анкетування <https://drive.google.com/file/d/1ZmLz1b4zkdWBoZbBVdlCUhlns967r4ap/view> і Звітом <https://drive.google.com/file/d/1WYTPLXBqoFF8okIaKtPc3h9YYzAkUaF/view>. Під час фокус-груп здобувачі підтвердили свою участь в анкетуванні (гугл-платформа). Обробку анкет і результатів, отриманих під час опитування, здійснює соц.лабораторія. Деякі проп. здобувачів ВО враховано під час вдосконалення цієї ОП і під час її реалізації. Вони стосуються заміни окремих дисциплін з переліку вибіркових; посилення вивч. іноз.мови (розширено перелік іноз.мов: польська, рум. як "другої іноз.мови"). Представники студ.самоврядування відмітили (Студ. парламент http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/o2%20stud_parlam), що їх проп. щодо ініціатив, пов'язаних з орг. освітн. процесу, враховуються. ЕГ зазначає, що представники студ.самоврядування беруть участь у процедурах ВЗЯ ОП шляхом внесення проп. щодо контролю за якістю навч. процесу, змісту навч.планів тощо. Наприклад, адм-ція ЧНУ внесла пропоз. змінити графік навч. процесу, а студ.самоврядування не погодило.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ під час зустрічі з роботодавцями встановила, що ЗВО постійно співпрацює з ними та їх об'єднаннями на підставі договорів. Проп. роботодавців щодо змісту підготовки за ОП враховуються через рецензування ОП фах-ми й експертами тур.галузі, представниками органів влади (Відділ з питань туризму Чернівецької ОДА; ТУІ; ПП «Грінвіч-тур»; ФОП-ЗемляновЄ.С., ін.); <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/o7navchproc>, під час обговорення на круглих столах; проходження виробн.практик студентами на діючих підприємствах і стажування закордоном на підставі уклад. договорів (ТОВ «Каліпсо Тур ЮА»; ТОВ «Зірка Буковелю»; Бізнес-центр «Буковина»; готель «Саторі», ін. <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/o9studtovar>). Участь роботодавців безпосередньо у освітн. процесі у якості викладачів за сумісництвом, проведенні зустрічей-презентацій пров. компаній сфери туризму, гостьових лекцій, щорічних ярмарок вакансій. На зустрічі з ЕГ були присутні К.Дьяконенко, дир-р ТА «Аруба-тур»; Н.Аніпко і Н.Андрусак, працюють за сумісництвом і є засновниками ТА «Buktravel»; О.Лелюк, Голова ГО "Асоціація прац-ків тур.супроводу"; Ю.Федоруца, випускниця фак-ту, дир-р хостелу «У Поттера»; А.Брязкало, дир. «Буковина»; О.Красовська, дир. ТА «Грінвіч-Тур». Стейкхолдери зазначили, що вони залучаються до процесу моніторингу й період. перегляду ОП, їх проп-ції щодо змін ОП враховуються під час обговорення на спільних зустрічах (остання 12.12.2019 з В.Фурдигією, нач.відділу з питань туризму ЧОДА; Н.Аніпко і Н.Андрусак, ТА «Buktravel» <http://geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/11new>; протокол №7 від 12.12.2019 <https://drive.google.com/file/d/1KI3xSDaUXr4cRawVazSic7m4ZBYOumLo/view>). Внаслідок останніх змін до ОП було включено дисц-ни «Туризм у Карпато-Подільському регіоні України», «Web-дизайн», «Бухоблік», «Орг. турагентської й туроператорської дія-сті». Крім того, викладачі кафедри Ж.Бучко, В.Явкін є членами Коорд.ради з питань розвитку туризму при ЧОДА, на яких у т.ч. обговорюються питання підготовки кадрів для тур.галузі області (<https://bukoda.gov.ua/page/group/158#undefined10>). Під час співбесіди у таргет-групі з роботодавцями з'ясовано, що фах.-практики залучаються до ауд.занять з актуальних питань розвитку туризму (особливості тур. бізнес-середовища й продажів, озн. з сис-ми бронювання, ін.), відкритих зустрічей до Дня туризму. У свою чергу, здобувачі проходять практику на підприємствах, долучаються до реалізації проектів (фестивалі Гірських професій, Маланок). Виявлено зацікавленість з боку роботодавців у майбутніх випускниках ОП, після навчання здобувачі матимуть можливість працевлаштування на цих підприємствах.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ОП акредитується вперше. Водночас, ЕГ було виявлено, що в ЧНУ на кафедрі здійснюється пост. моніторинг кар'єрного шляху випускників (топ-випускники) кафедри і підтримується з ними зв'язок, збирається й аналізується інформація щодо їх працевлаштування (<http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/o1history>). З-поміж випускників, які працюють за фахом і досягли найбільших успіхів у сфері туризму, є менеджери турагенції, керівн. і власники туркомпаній, адміністратори гот.-рестор. закладів, туркомплексів <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/o1history>. Здобувачі ВО за ОП, що акредитується, направляються до випускників, які працюють у сфері туризму, на виробничу практику. Крім того, випускники, які створили власний бізнес, залучаються до гостьових лекцій, практик і семінар. занять, запрошуються на День відкритих дверей, беруть участь у Ярмарку вакансій і зустрічах-презентаціях роботодавців. У цілому в ЧНУ функціонує Центр співпраці з підприємствами (<http://сre.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>), завданням якого є сприяння удосконаленню сис-ми освіти в ЧНУ шляхом набуття студентами теорет. і практик. знань та формування навичок у сфері підпр. діяльності; популяризації підпр. культури серед молоді; підвищення ефективності зв'язку в системі освіта-наука-бізнес. Крім того, випускова кафедра має значний перелік баз практик і угоди з підприємствами, які приймають на практику здобувачів з можливістю подальшого працевлаштування, зокрема це: ТОВ «Каліпсо ТурЮА», ТОВ «Зірка Буковелю», Бізнес-центр «Буковина», готель «Саторі» та ін. <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/o9studtovar>.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЧНУ впроваджена сис-ма внутрішньої якості ОП згідно стандарту ISO 9001:2009 та рег. Положенням про систему ВЗЯОД та якості ВО в ЧНУ (<https://drive.google.com/file/d/1Ti3xngUzuP-nIcWMSQhijff4G4-x9nux/view>). Сис-ма забезп. якості ЧНУ забезпечує вчасне реагування на недоліки, що виявляються в ОП під час здійснення процедур ВЗЯ в освітній дія-ті. Порядок моніторингу та удоск. ОП в ЧНУ детально рег. Положенням про розроблення та реалізацію ОП ЧНУ https://drive.google.com/file/d/13O1K-SnZkg7h4v1NS8Nhp4uqaDjg_BHY/view. ЕГ встановила, що ОП систем. переглядаються й удоск. роб.групами із залученням здобувачів та ін. стейкхолдерів. Зібрана інформація аналізується та ОП адаптується для забезпечення її відповідності сучасним вимогам. Під час дослідження самоаналізу і зустрічей з фокус-групами ЕГ суттєвих недоліків у реалізації ОП не виявлено. Зафіксовано пропозиції щодо підвищення якості ОП та освітн. процесу загалом з боку здобувачів ВО і роботодавців знайшли своє відображення в процесі реалізації ОП. Наприклад, за результатами моніторингу якості ОП, стейкхолдерами звернуто увагу на недостатній рівень заг. економ. й фах. практ. підготовки, а також знань з провадження підприємництва в сфері туризму. Тому в ОП було розширено блок заг. економ. дисциплін (Економ.теорія, Основи менеджменту, Екон. та фінанси підприємств, Бухоблік). Покращення практ.підготовки забезпечено введенням до ОП технологічних дисц. (Технологія тур.діяльності, Технологія гот. та рестор. справи, Орг. турагентської та туроператорської діяльності, Орг. трансп. послуг та ін.), а також дисциплін з орг. турпослуг (Орг. екскурс. послуг, Спорт. туризм, Орг. рекреац. послуг, Орг. анімац. послуг та ін.). З метою покращення практ. підготовки з ТОВ «Каліпсо тур юа» укладено Договір про співпрацю, на підставі якого здобувачі проходять стаж-ня у Туреччині, Болгарії й Словаччині (<https://drive.google.com/file/d/1b8pqnwzEFCBSSqmJF1PPwJvHSV9KZwg-/view>). Зміст ОП скориговано також згідно з трендами сучасності в сфері туризму, зокрема, запроваджено дисц-ни (Географія світу й Країнознавство), поглиблене вивч. іноз.мови, збільш. кредитів з дисц-н «Інф. сис-ми і технології в туризмі» і «Web-технології в туризмі».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Міжнародний туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм є первинною, тому зауважень і пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій, що мають братися до уваги, немає. Офіційних скарг щодо провадження освітньої діяльності за освітньою програмою, що акредитується, не виявлено; за запитом – скарги відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ встановлено, що сис-ма ВЗЯ освіт. процесу охоплює процедури, що здійснює ЧНУ, постійно вдосконалюється та відповідає затвердженим стандартам і потребам стейкхолдерів. Політика, принципи, процедури і критерії ефективності забезпечення якості освітньої дія-ті та якості ВО в ЧНУ визначені в Положенні про систему ВЗЯ освітньої дія-ті та якості ВО в ЧНУ <https://drive.google.com/file/d/1Ti3xngUzuP-nIcWMSQhijff4G4-x9nux/view>, Положенні про моніторинг якості ВО в ЧНУ <https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnN1hxRHZTVGc4coEoUk5mS3hFeUJHeTdORzhr/view>. Учасники академ. спільноти залучаються до процедур ВЗЯОД шляхом колег.обговорення процедурних питань і регулятивних заходів, провед. опитувань серед здобувачів щодо визначення зауважень і формування пропоз. стосовно удоскон. освітнього процесу та ОП, що реалізуються. У ЗВО визначено чіткі й зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академ. доброчесності (Правила академічної доброчесності в ЧНУ https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view; Етичний кодекс ЧНУ, розроблений у межах грантового проекту Програми ERASMUS+ https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_SepI-k98GPc9E8KznQ/view, що послідовно дотримуються всіма учасниками освіт. процесу під час реалізації ОП. Потужним інструментом дотримання академ. доброчесності є використання сис-ми “Unicheck” для перевірки кваліфік. робіт на плагіат. Під час зустрічей з різними групами стейкхолдерів спостерігалася сформована культура якості, що буде сприяти розвитку ОП. Водночас, ЕГ звернула увагу під час зустрічей із здобувачами ВО, які не зовсім орієнтуються, що таке доброчесність. Керівництву, гаранту ОП і НПП надано рекомендації проводити роз'яснювальну роботу та більше уваги приділяти популяризації принципів доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЧНУ в цілому сформовано культуру якості, а система забезпечення якості сприяє реагуванню на недоліки, виявлені в ОП і освітній діяльності. Сильні сторони: 1. Запроваджена система внутрішньої якості згідно зі стандартом ISO 9001:2009. 2. Наявність дієвої системи моніторингу думки всіх стейкхолдерів, що відображено як в результатах онлайн-анкетувань, так і у Звіті за результатами щорічного опитування здобувачів ВО. 3. Публічність інформації про ОП, перебіг її реалізації, взаємодію з основними стейкхолдерами забезпечується шляхом розміщення у вільному доступі на сайті ЧНУ, сторінці кафедри. 4. Вдосконалення ОП, коригування навчальних планів, змістовне наповнення навч. дисциплін здійснюється з урахуванням запитів бізнес-середовища шляхом тісної

співпраці з роботодавцями та за допомогою інструментарію опитування. 5. Забезпечено дотримання академічної доброчесності (Правила академічної доброчесності в ЧНУ ім. Юрія Федьковича) та Етичного кодексу ЧНУ ім. Юрія Федьковича.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Відсутність результатів анкетування здобувачів щодо перегляду ОП на сайті ЧНУ. 2. Рекомендовано формалізувати процес реагування на виявлені недоліки в ОП або освітній діяльності з реалізації освітньої програми, а також акумулювати пропозиції щодо їх вдосконалення у вигляді чітко прописаних процедур. 3. Рекомендовано забезпечити популяризацію принципів академічної доброчесності серед здобувачів ВО

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішня система забезпечення якості освіти у контексті освітньої програми «Міжнародний туризм» є дієвою. Недоліки не є суттєвими. Виділені вище сильні сторони й позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО дозволили зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 8 Рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Наявні чіткі й зрозумілі правила щодо прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Усі типи внутрішніх (локальних) нормативно-правових актів, що діють у ЧНУ, легкодоступні для тих, чії права й обов'язки вони регламентують. Статут університету знаходиться за посиланням <https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnVm9xSzJHdWs1X3BVdTRSMWoxUj1Nb1dRYzFr/view>, Етичний кодекс ЧНУ ім. Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view, Колективний договір ЧНУ ім. Юрія Федьковича на 2017-2020pp. <https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnRTdLaUdBYVd6cHdsVDFkYjk3cWxRZXZheUt3/view>. Чинні документи щодо організації освітнього й виховного процесу ЧНУ (<http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/07navchproc>): Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім. Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1x419wQ3yhhBioazmcm_xUod7zrSsdCVN; Положення про «Центр співпраці з підприємствами» при ЧНУ ім. Юрія Федьковича http://www.chnu.edu.ua/res//chnu.edu.ua/-cre-/2oabout/polozheniya_cpe.pdf; Правила внутрішнього розпорядку ЧНУ <https://drive.google.com/file/d/oB1PzclSOKFQnZzl5alNOMzRxY3N2dGV2b2Y2SfN1Uk5YMTlJ/view>; Положення про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у ЧНУ <https://drive.google.com/file/d/1ummJlYeGbcMCAb9tGonH1sLOK2e6jVk/view>. ЕГ на зустрічі із роботодавцями отримала підтвердження залучення їх як стейкхолдерів для перегляду ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час зустрічі з керівництвом ЧНУ, гарантом ОП було підтверджено, що ОП виносяться для обговорення та розміщуються на сайті ЗВО, зокрема, проект ОП «Міжнародний туризм» розміщувався у відкритому доступі не пізніше як за місяць до його розгляду на сторінці закладу <http://geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/11new>. Але на момент роботи ЕГ всі діючі ОП затверджено. Рекомендовано також розмішувати таблицю пропозицій стейкхолдерів упродовж тижня після закінчення громадського обговорення. На зустрічі із стейкхолдерами (роботодавцями) керівник ГО «Палітра Буковини» і ГО «Асоціація працівників тур.супроводу» О.Лелюк зазначила, що з нею проводились консультації при розробці та удоск. ОП і врахували пропозиції щодо збільшення годин на вивч. дисципліни «Орг. екскурс.послуг»; випускниця фак-ту, дир-р хостелу «У Поттера» Ю.Федоруца підтвердила врахування, у т.ч. її пропозицій з покращення ОП (включено навч.дисц. «Web-дизайн», «Бухоблік», «Орг. турагентської та турсупроводу» діяльності»). Під час зустрічі з таргет-групами представників студ-ва та студ.самоврядування було підтверджено врахування інтересів здобувачів освіти при перегляді ОП, зокрема

коригування кіл-ті годин (поглибл. вивч. іноз. мови, збільш. кредитів з «Інф. сис-м і технологій в туризмі»), збільшення переліку дисц. за вибором студента, введення навч. дисциплін (Географії світу та Країнознавства) тощо.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті оприлюднена освітня програма “Міжнародний туризм” за спеціальністю 242 Туризм 2019р., за якою проводиться акредитація, за посиланням <https://drive.google.com/file/d/12662Idbib9xAc1epFSK7h0NoiKGvpaXw/view>. Освітня програма 2016р., що була переглянута, відсутня на сайті закладу. Силабуси усіх освітніх компонентів, включених до ОП, знаходяться за посиланням <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/04disciplines>. Обсяг інформації, що оприлюднюється, достатній для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на ОП, а роботодавців – щодо цілей і змісту підготовки здобувачів за даною програмою. Рецензії стейкхолдерів на ОП розміщено за посиланням <http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/07navchproc>. Експертній групі було надано за запитом наказ по ЧНУ №162 від 04.06.2019 “Про затвердження змін до ОПП з 01.09.2019” <https://drive.google.com/file/d/1wy6Odf3Yr6qZM8jsEfxuJvwVAeJY9jxH/view>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У цілому діяльність ЧНУ - прозора й публічна. Заклад дійсно виконує свою суспільну місію. Локальні нормативно-правові акти, що діють у ЧНУ, легкодоступні для тих, чії права та обов'язки вони регламентують. Співпраця із стейкхолдерами підтверджена на проведених зустрічах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендовано розміщувати на сайті таблицю пропозицій стейкхолдерів упродовж тижня після закінчення громадського обговорення проектів ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатнім для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на ОП, а роботодавців – щодо цілей і змісту підготовки здобувачів за цією програмою. Виділені вище сильні сторони та позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 9 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

немає

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Program_tourism_2016.pdf</i>	3NVBJWsBkPoDCV1SrPLA4EKvZ3NTG7Xk/tjmG5S WCqo=
Додаток	<i>Занят на додаткові докази- new.pdf</i>	r6uM1rmJAPU4IGwE64k4h+FbidXpIf+4o81YUQZ3 Jzo=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Архипова Людмила Миколаївна

Члени експертної групи

Опанасюк Наталія Анатоліївна

Мищенко Валерій Сергійович